

VERSLAG
VAN DE
DIALECTEN-COMMISSIE
DER
KONINKLIJKE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
TE AMSTERDAM
OVER 1933

De Dialectencommissie moet haar jaarverslag over 1933 aanvangen met de droeve mededeeling van het overlijden van haar voorzitter. Op 19 December overleed prof. dr. J. H. Kern, nog betrekkelijk onverwachts, na een ziekte van enkele maanden. In hem verliest de Commissie den man, die van haar oprichting af het voorzitterschap heeft bekleed en onvermoeid voor haar belangen op de bres heeft gestaan. Zijn veelzijdige en breede kennis der Nederlandsche dialecten en hun geschiedenis, en de vlotte, zakelijke wijze waarop hij de vergaderingen wist te leiden, zal de Commissie noode missen.

Tengevolge van de ziekte van prof. Kern berustte het voorzitterschap reeds sinds September bij prof. van Ginneken. De Commissie zal in haar eerste in 1934 te houden vergadering een nieuwen voorzitter uit haar midden aanwijzen.

Het Centraal Bureau voor Nederlandsche en Friesche Dialecten mocht zich ook in het afgelopen jaar in een steeds groeiende belangstelling verheugen. Het toenemende aantal van hen, die hetzij voor de bewerking van een proefschrift, hetzij voor andere wetenschappelijke onderzoekingen het op het bureau aanwezige materiaal komen raadplegen of de voorlichting van den secretaris inroepen, bewijst dat het Dialectbureau de centrale positie, die de Commissie bij haar instelling voor oogen stond, reeds thans vrijwel of geheel heeft verworven.

Naast deze mondeling verstrekte gegevens had de secretaris ook in het afgelopen jaar weer tal van schriftelijke verzoeken om inlichtingen van velerlei aard te beantwoorden. Desondanks kon hij het in kaart brengen der gegevens van de beide tot dusver uitgezonden vragenlijsten ook nu, zij het met tusschenpoozen, voortzetten. Het aldus verkregen kaartenmateriaal bewees reeds uitstekende diensten zoowel bij persoonlijke onderzoekingen als bij de beantwoording der schriftelijk ingediende vragen.

De Commissie heeft in 1933 geen nieuwe vragenlijsten verzonden. Aanvankelijk had zij de bedoeling, in het voorjaar als derde lijst de Nederlandsche bewerking der 40 zinnen van Wencker uit te zenden, waartoe de voorbereidingen reeds vergevorderd waren, toen de omwenteling in Duitschland en de reactie daarop hier te lande bij de Commissie de h.i. gerechtvaardigde vrees deden opkomen, dat voor de invulling van deze vragenlijst, die immers ook het Duitsche dialectonderzoek ten goede zou komen, thans in de Nederlandsche onderwijswereld niet die medewerking zou bestaan, waarop men onder normaler omstandigheden had mogen rekenen. Werd de uitzending van deze lijst dus voor onbepaalde tijd uitgesteld, de spoedig daaropvolgende berichten van subsidievermindering reeds voor het loopende jaar dwongen tot de grootst mogelijke onmiddellijke bezuiniging, zoodat o.a. van een nieuwe vragenlijst geheel moest worden afgezien. De financiële zijde van de plannen, die de Commissie achtereenvolgens ten uitvoer zou willen brengen, blijft naar te vreezen is voorloopig het groote struikelblok, waarop veel zal moeten afstuiten. Naast de uitzending van nieuwe vragenlijsten en de publicatie der kaarten behoort hiertoe ook de druk van het bewerkte materiaal van het onderzoek, in 1931 op Urk ingesteld, dat thans zijn voltooiing nadert. De Commissie zint op middelen, althans deze publicatie in afzienbaren tijd ter perse te kunnen leggen.

Verheugend blijft de belangstelling van een groot aantal personen voor de bibliotheek en het archief van het bureau. Ook in het afgelopen jaar mochten beide tal van aanwinsten ontvangen. Een verzoek om een gratis-abonnement op een aantal dag-, week- en maandbladen, die geregeld bijdragen van dialectologischen of toponymischen aard bevatten, vond bij de betrokken directies en uitgevers op enkele uitzonderingen na een gunstig gehoor. Ook het aldus verkregen materiaal bewees reeds herhaaldelijk goede diensten. De Commissie is den schenkers te meer erkentelijk, omdat het voorloopig uitgesloten is, dat zij aan uitgaven voor boeken en periodieken ook zelfs het geringste bedrag ten koste zou leggen.

Ook ten behoeve der toponymische verzameling schonken tal van gemeentebesturen, vereenigingen, uitgevers en particulieren ook dit jaar min of meer belangrijke werken.

Financiële bijdragen schonken: de Maatschappij der Neder-

landsche Letterkunde, het Provinciaal Utrechtsch Genootschap en de provinciale besturen van Groningen en Zuid-Holland elk *f* 100, en het gemeentebestuur van Amsterdam *f* 50. De Koninklijke Akademie van Wetenschappen bracht wegens vermindering van haar subsidie haar jaarlijksche bijdrage van *f* 500 op *f* 250 terug. De Rijkssubsidie bedroeg over 1933 *f* 2100.

De Commissie kwam in het afgelopen jaar drie keer voor een gewone vergadering bijeen. Dr. H. J. E. Endepols zag zich door drukke bezigheden genoodzaakt voor de vertegenwoordiging van het Algemeen Nederlandsch Verbond in onze Commissie te bedanken. Op voorstel van het hoofdbestuur van het Verbond werd besloten, dat het lid prof. Kloeke dit in het vervolg tevens zou vertegenwoordigen.

De secretaris mocht ook thans weer in ruime mate de medewerking ondervinden van het Bureau der Akademie, waarvoor ook op deze plaats een woord van dank gewettigd is.

*Namens de Dialectencommissie der
Koninklijke Akademie van Wetenschappen:*

J. VAN GINNEKEN, *wnd. voorzitter.*

P. J. MEERTENS, *secretaris.*

BIJLAGE I.

Lijst van personen, enz. die in 1933 boekwerken en handschriften schonken aan het Centraal Bureau voor Nederlandsche en Friesche Dialecten.

Gebrs. van Aelst, dr. A. Beets, prof. dr. E. Blancquaert, S. de Boer, Kon. Commissie voor Toponymie en Dialectologie van België, dr. H. J. E. Endepols, A. de Goede, prof. dr. J. Haust, W. E. Keuning, G. Knop, H. J. Krebbers, G. P. Kuiper, J. Loot, A. Menheere, B. van Mourik, B. A. Oostendorp, dr. W. Péc, D. Rempt, J. J. Uilenberg, J. van der Werff, dr. K.B. van Wulfften Palthe.

BIJLAGE II.

Lijst van personen, enz. die in 1932 en 1933 boekwerken en handschriften schonken aan het Centraal Bureau voor

Nederlandsche en Friesche Dialecten ten behoeve der toponymische verzameling.

De gemeentebesturen van Aalsmeer, Alblasterdam, Alkmaar, Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Amsterdam, Arnhem, Baarn, Bloemendaal, Bodegraven, Breda, Delft, Dordrecht, Eindhoven, Franeker, Gorinchem, Gouda, Groningen, Haarlem, Harderwijk, Harlingen, Heerlen, Hillegersberg, Hilversum, Hoorn, Hulst, Kampen, Leiden, Marum, Middelburg, Naaldwijk, Noordwijk, Nijkerk, Nijmegen, Oude-Pekela, Overschie, Renkum, Rotterdam, Schiedam, Sneek, Steenwijk, Tholen, Utrecht, Velsen, Vlaardingen, Vlissingen, Voorburg, Voorst, IJsselmonde, Zaandam, Zevenbergen, Zierikzee, Zutphen en Zwijndrecht ;

N.V. A. Dorsman, N.V. Mij. tot exploitatie van de St. Geertruydts-bronne, Prov. Geldersche Ver. v. Vreemdelingenverkeer, N.V. Geldersche Tramweg-mij., N.V. Stoomboekdrukkerij v/h F. Horneer, Fa. Jung & van der Hoek, mr. A. G. Koenders, J. I. Lankester, Nanne Ottema, Fa. F. Sandijck, A. J. Schreuder, Fa. H. L. Smit & Zn., Universiteitsbibliotheken van Amsterdam, Groningen en Leiden, N.V. Drukkerij en Uitgev.-mij. „De Vlijt”, prof. dr. H. J. van de Wijer, Zaansche Ver. v. Vreemdelingenverkeer.

BIJLAGE III.

Lijst van periodieken, die in 1933 aan het Centraal Bureau voor Nederlandsche en Friesche Dialecten werden toegezonden.

Archivo de la Palabra (door bemiddeling van prof. dr. C. F. A. van Dam), Arnhemsche Courant, Automaat, Bredasche Courant, Der Clercke Cronike, Dagblad van Noordbrabant, Eigen Volk, Franeker Courant, Gelderland in woord en beeld, Graafschapper, Graafschap-bode (eind 1933 gestaakt), Groningen, Groninger Dagblad, Handelingen van de Kon. Commissie voor Toponymie & Dialectologie (door bemiddeling van prof. dr. E. Blancquaert), Hoogeveensche Courant, Huisgezin, Leeuwarder Courant, Leeuwarder Nieuwsblad, Lochemsche Courant, Meppeler Courant, Middelburgsche Courant, Nieuwsblad van het Noorden, Noorden in woord en beeld, Noord-Ooster, Overijsselsche en Zwolsche Courant, Salland, Veldeke, Nieuwe Venlosche Courant, Zutphensche Courant.